Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 10 январь 1971 йил, якшанба ◆ № 8 (14.778). ◆ Баҳоси 2 тийин.

КЎП ГЎШТ ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Сирдарёнинг қўриқ ерида ташкил этилган «Прогресс» совхози коллективи гўшт комбинатига ҳар куни уч тоннадан чўчқа гўшти юбормоқда. Бу ерда гўшт тайёрлаш саноат усулида ташкил этилган. Фермалардаги ҳамма ишларни механизмлар бажармоқда. Ихтисослаштирилган бригадада олти-етти минг чўчқа бўрдоқига боқилмоқда. Совхоз коллективи давлатга гўшт сотиш ярим йиллик планини муддатидан бир ой илгари бажаришга аҳд қилди.

(ЎзТАГ).

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА!

МУСОБАҚАНИ ТОБОРА ҚИЗИТАЙЛИК

ТАШАББУСКОРЛАР ЙЎҚЛАМАСИ

АҲДИМИЗГА ЯРАША

Бугун бизнинг коллективимиз Ленин юбилейи нишонланган йилни ҳам, ўтган беш йиллик якунларини ҳам қониқиш билан эслайди. Комбинатимиз ёмон ишламади. 1970 йилда Бекобод металлургия заводи, «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси билан биргаликда беш йилликни муддатидан олдин бажариш ташаббуси билан чиққан эдик. Ваъдамизнинг устидан чиқдик. Беш йиллик план 15 ноябрда, 1970 йил плани эса 25 декабрда бажарилди. Беш йиллик мобайнида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми бир ярим марта кўпайди. Планга қўшимча бир неча юз минг сўмлик маҳсулот буюртмачиларга етказиб берилди.

Ишлаб чиқаришда янги техника ва илғор технологияни жорий этиш, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, меҳнатни илмий ташкил этиш иш унумини оширишнинг бош омилларидир. Бу соҳада ҳам талай ишлар қилинди. Гидрометаллургия ишлаб чиқаришида молибден тузларини кристаллаштиришнинг янги технологияси ўзлаштирилди. А. Суханов, Ш. Нуриддинов, Е. Кришнинский, Г. Кононенко ва бошқа ўртоқларнинг бу таклифи металл кукунини ишлаб чиқаришда маҳсулотнинг брак бўлишига чек қўйди. Бир группа ихтирочиларимиз чиқиндиларни қайта ишлашнинг янги усулини жорий этишга бошқош бўлдилар. Амалга оширилган бундай тадбирлар ҳақида яна кўплаб мисоллар келтириш мумкин.

Рационализаторларимиз ҳам бу беш йилда унумли ишлашди. 2042 та рационализаторлик ва 42 та ихтирочилик таклифларидан салкам уч миллион сўмлик иқтисодий самара кўрилди. Ишнинг тўла-тўкис машиналар зиммасига юклатаётгани маҳсулот сифати янада яхшиланишини таъминлаётир. Қаттиқ қотишмаларни карбидлаш, керамика маҳсулотларини янги технология бўйича тайёрлашга ўтилиши натижасида буюмлар яхши ва аъло баҳоларга олинадиган бўлиб қолди. Маҳсулотимиз харидори бўлган хорижий мамлакатлар кўпайиб 15 тага етди.

Кечагина газеталарда партиямизнинг навбатдаги XXIV съезди шарафига қатор саноат корхоналарининг бошлаган ташаббуси эълон қилинди. Корхонамиз коллективи Тошкент ГРЭСи, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Тошкент трактор заводи ва Тошкентдаги «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси коллективлари билан биргаликда бу йил бўладиган партия съездига катта меҳнат совғалари тайёрлаш юзасидан янги социалистик мажбуриятлар қабул қилди. Унда товар маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми бўйича 1971 йил биринчи квартал планини 26 мартда бажариш, пландан ташқари бир неча юз минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга сўз бердик. Биринчи кварталда гидрометаллургия ишлаб чиқаришидан оқиб чиқадиган оқова сувларидан металл парчаларини ажратиб олиш бўйича янги қувват ўзлаштирилади ва қўшимча равишда юзлаб тонна маҳсулот ишлаб чиқарилади. Фасонли қаттиқ қотишма асбоблари ишлаб чиқариш 1970 йилнинг IV кварталида тайёрланган ҳажмга нисбатан 1,5 баравар оширилади. Янги техника ва илғор технологияни жорий этиш, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш ва рационализаторлик таклифларини жорий қилиш ҳисобига 160 минг сўмлик иқтисодий фойда олиш, 300 минг киловатт-соат электр энергиясини тежашга эришишимиз керак.

Кўриниб турибдики, олдимизда катта ва ғоят масъулиятли ишлар турибди. Шунинг учун ҳам ишчи ва инженер-техник ходимларимиз янги беш йиллик бошиданоқ зарбдор суръатлар билан ишлашга киришдилар. Ҳар куни мўлжалдагидан анча кўп маҳсулот тайёрланмоқда. Икки мингга яқин коммунистик меҳнат зарбдорлари съезд шарафига бошланган мусобақада намуна кўрсатиб ишламоқда. Аппаратчилардан З. Зариддинов, Ж. Баҳриев, прессчилардан Ф. Файзхонов, М. Асаков, пайвандловчилардан Р. Абдуқодиров, электрчи Г. Горобцов кабилар келгуси йиллар ва ойлар ҳисобига ишлаб корхонамиз шуҳратига шуҳрат қўшишяпти.

Ишимизда баъзи камчиликлар борлигидан ҳам кўз юммаймиз. Сифати жиҳатидан шу кун талабига тўла-тўкис жавоб бермайдиган маҳсулот турлари бор. Янги қувватларни ишга солишнинг сустлигида бинокорлар билан бирга биз ҳам айбдормиз. Аммо, коллективимизнинг аҳиллиги, ҳамкор, ҳамфикр бўлиб ишлаётгани комбинатимиз партиямизнинг XXIV съездини муносиб меҳнат армуғонлари билан кутиб олишига ёрдам беради. Ишлаб чиқариш самарадорлигини мажбуриятдаги даражага кўтаришга эришамиз.

В. ҲАЙДАРОВ,
Чирчиқдаги қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати директори.

Республикамизнинг барча хўжаликларида техника ремонти қизғин олиб борилмоқда. Юқоридаги суратда: Сирдарё районидаги «1 Май» колхози марказий устахонасининг ёш тракторчиси Сафар Ҳайдаров тракторини ремонтдан чиқармоқда. Пастдаги суратда эса шу райондаги Охунбобоев номли колхознинг илғор ремонтчиси Ж. Ражабовни иш устида кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотолари.

* *

«ЛУНОХОД-1» УЧИНЧИ ОЙ КУНИ ПРОГРАММАСИНИ БАЖАРМОҚДА

ОЛИС КОСМИК АЛОҚА МАРКАЗИ, 8 январь. (ТАСС). Ой куни бошланиши билан ўзиюрар «Луноход-1» совет аппарати ишининг навбатдаги босқичи ҳам бошланди.

1970 йилнинг 23 декабридан 1971 йилнинг 7 январигача ўтган даврда ўзиюрадиган аппарат турғун ҳолатда бўлганида, ичидаги системалари ва асбобларининг аҳволидан хабар олиш учун у билан уч марта радиоалоқа сеанси ўтказилди. Шунда олинган телеметрик маълумотлар таҳлил қилиб кўрилганида, ўзи юрадиган аппарат иккинчи Ой куни шароитларини яхши кечирганлиги маълум бўлди.

8 январга ўтар кечаси Луноход билан алоқа сеанси ўтказилди ва учинчи Ой кунининг программаси бажарила бошлади. Сеанс чоғида Қуёш батареясининг панели очилиб, Қуёшга қаратилди, шунингдек луноходнинг илмий аппаратлари ишга солинди.

Телеметрик ахборот маълумотларига кўра, луноход ичидаги системалар ва илмий аппаратлар нормал ишлаб турибди. Асбоблар бўлмасидаги температура Цельсий ҳисоби билан плюс 18 градусга, босим эса симоб устунининг 755 миллиметрига етмоқда.

Олис космик алоқа маркази ўзи юрар «Луноход-1» аппарати билан мустаҳкам радиоалоқа қилиб турибди.

ЧОРВА МАҲСУЛДОРЛИГИНИ ЯНАДА ОШИРАМИЗ

ҚАРШИ. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан). Бу ерда Қашқадарё область партия активи йиғилиши бўлиб ўтди. Актив қатнашчилари «1971—1975 йилларда область колхоз ва совхозларида гўшт ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, моллар ва паррандалар сонини ўстириш тадбирлари тўғрисида область ижроия комитетининг раиси ўртоқ И. Жалиловнинг докладини тингладилар ва муҳокама қилдилар.

Доклад юзасидан бўлган мувокараларда Ульянов район партия комитетининг биринчи секретари Х. Қўйбоқаров, Косон район ижроия комитетининг раиси Н. Шерқулов, область қишлоқ хўжалик бошқармаси ветеринария бўлимининг мудири М. Мирзаёров, Шаҳрисабз районидаги Ленин номли колхоз раиси Ғ. Бобоёров, «Нишон» давлат наслчилик заводининг директори Н. Умаров, Ульянов районидаги «Ўзбекистон» совхозининг директори Н. Рустамов, Чироқчи районидаги «Кўкдала» совхозининг директори Р. Бозоров, область колхозлараро қурилиш трестининг бошлиғи Ғ. Қорабеков, область партия комитетининг иккинчи секретари Г. Г. Светленко ўртоқлар сўзладилар. Нотиқлар янги беш йилликда жамоат чорвачилигини ривожлантириш, чорва моллари ва паррандалар маҳсулдорлигини ошириш юзасидан конкрет фикрлар билдириб, резерв ва имкониятлар устида батафсил тўхталдилар.

Ўтган беш йилликда область колхоз ва совхозларида чорвачилик маҳсулотлари етиштириш бирмунча ўсди, туёқ сони яхшиланганлиги таъкидланди.

Шундай қилиб область хўжаликлари яқин йилларда гўшт етиштиришни 51 минг тоннага, сут етиштиришни 168 минг тоннага, тухумни 102 миллион донага етказиш мажбуриятини олдилар. Шунингдек давлатга қоракўл тери топшириш кескин даражада оширилади.

Область хўжаликлари гўштни фақат бўрдоқичилик ҳисобига, сут етиштиришни барча молларнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш билан кўпайтириш тадбирларини белгилаб чиқдилар.

Актив йиғилиши муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

П. ГАДОЕВ.

А. Н. КОСИГИННИНГ ПОКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИГА ВА ҲИНДИСТОН БОШ МИНИСТРИГА МАКТУБЛАРИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Тошкент Декларацияси имзоланганлигига беш йил тўлиши муносабати билан Ҳиндистон бош министри Индира Гандига, Ҳиндистон ҳукумати ва халқига, Покистон президентига, Покистон ҳукумати ва халқига мактуб йўллади. Бу мактубда Совет халқи билан Совет ҳукуматининг дўстона табриклари изҳор этилган.

Ўтган йилларнинг воқеалари, дейилади мактубларда, Покистон ва Ҳиндистон раҳбарлари Тошкентда донолик билан узоқни кўзлаб қарор қабул қилганликларини тасдиқлади. Биз амин бўлдикки, Тошкент Декларациясида белгиланганидек, икки мамлакат ўртасидаги низоли масалаларни икки томонлама музокаралар олиб бориш ёрдами билан ҳал қилиш йўли Ҳиндистон билан Покистон халқларининг манфаатларига, умумий тинчликни мустаҳкамлаш ишига мос бўлиб тушади.

Худди шунинг учун ҳам, дейилади мактубларда, Покистон билан Ҳиндистоннинг бошқа чинакам дўстлари қатори совет кишилари ҳам, ҳар икки мамлакат ўртасидаги низоли масалаларни бартараф этиш юзасидан қўйилган қадамларни самимият билан табриклайдилар. Тарих тажрибасининг, жумладан, Тошкент учрашувининг кўрсатишича, ҳар икки томон давлат бошлиғига хос донолик қилиб, яхши ниятда бўлса, давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг энг мураккаб проблемаларини ҳам ҳал этиш мумкин.

Мактубларда шунга ишонч билдириладики, Ҳиндистон—Покистон муносабатларини нормаллаштириш йўлидаги мавжуд ва пайдо бўлувчи қийинчиликлар бундан кейин ҳам ҳар икки томоннинг ўзаро куч-ғайрат кўрсатиши туфайли енгиб борилади ва Совет Иттифоқига дўстона муносабатдаги Ҳиндистон ва Покистон ўз ўрталарида ишонч ва яхши қўшничилик вазиятини ўрнатиш йўлида бундан кейин ҳам олға ҳаракат қилаверадилар.

(ТАСС).

ҚАРДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРДА

ҚИРҒИЗИСТОН ССР БЎЙЛАБ

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИ

ТАЛАС. Райондаги «Красная заря» колхозида хўжалик ҳисобида ишлашнинг натижалари ҳисоблаб чиқилди. У яхши самараларни берди. Бир центнер сутнинг таннархи ўн беш сўмдан ўн уч сўм эллик тийингача туширилди. Дон эса етмиш тўрт тийинга, жун — қирқ етти сўмга арзонлашди. Бошоқли экинлар ҳосилдорлиги беш центнердан ҳам ошиб кетди.

Хўжалик ҳисобига ўтиб ишлаш дала меҳнаткашлари билан чорвадорлар ўртасидаги ташаббускорликни янада кенгайтириб юборди. Колхозчилар иқтисод қилинган маблағ ва пландан ташқари етиштирилган маҳсулотлар ҳисобига маошларига қўшимча равишда устама ҳақ оладилар.

ЯНА БИР ҚУРИЛИШ

МОЙЛИСОЙ. Шаҳарда яна бир қурилиш майдончаси пайдо бўлди. Бу ерда стандартлашмаган ускуналар ишлаб чиқарадиган корхона корпусига пойдевор қўйилди. Янги корхонада ишлаб чиқариладиган ускуналар мамлакатнинг кўпгина электр саноат корхоналарига жўнатилади.

ЧЕТ ЭЛЛИКЛАР УЧУН

ЖАЛОЛОБОД пахта тозалаш заводининг коллективи Германия Демократик Республикасига биринчи сортли толанинг дастлабки партиясини жўнатди. Уни Карл Маркс штадт ва Дрезден тўқимачилари оладилар. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган тола республикада ишлаб чиқарилаётган толанинг энг яхшиларидан ҳисобланади. Уни чет элнинг йирик фирмалари ҳам бажонидил сотиб олмоқдалар. Янги йил бошидан буён тола ГДР, Франция, Англия, ГФР, Япония, Финляндия ва бошқа ўнларча чет эл мамлакатларига жўнатилди. Экспорт қилиш плани муддатидан илгари бажарилди.

Жалолобод пахта тозалаш заводининг коллективи беш йиллик планини Қирғизистонда биринчилардан бўлиб бажариб қўйдилар. Завод коллективи партиямизнинг навбатдаги XXIV съезди шарафига янги оширилган мажбурият олиб ишламоқдалар.

ЧОРВАДОРЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

ТЯНЬ-ШАНЬ районида эллик ўринга эга бўлган район болалар касалхонаси ишга туширилди. Касалхона замонавий медицина ускуналари билан жиҳозланди ва ихтисослашган тажрибали кадрлар жалб этилди.

Район медицина муассасаси бу йил янги бинога кўчди. Оқсой водийсидаги Кўкқия бўлимида чорвадорлар учун касалхона очилди. Ленин номли колхозда амбулатория қурилиб ишга туширилди. «8-Март» колхозида участка касалхонаси қурилиши кўзда тутилган.

ДАСТЛАБКИ КЎМИР

КЎКЁНҒОҚ. Давлат комиссияси кўп кўмир қазиб олиш мумкин бўлган Кўкёнғоқ комплексини фойдаланишга қабул қилди. Бу ердан дастлабки эшелон ёқилғи жўнатилди. Ундан йилига ярим миллион тонна кўмир қазиб олиш мумкин.

ВАЪДА ЭМАС, УСКУНА КЕРАК!

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

Республикамиздаги энг йирик корхоналардан бири—Наманган шойи ва костюмбоп газламалар комбинати ўтган беш йилликнинг улкан объектларидан эди.

Комбинатда дастлабки маҳсулотлар ишлаб чиқариш ўзлаштирилган бўлса ҳам, унинг айрим —ғоят муҳим цех ва фабрикалари қурилиши ҳамон давом этяпти.

10-қурилиш трестига қарашли 112-механизациялашган колонна қурувчилари меҳнатда яхши кўрсаткичларга эришаётганини айтиб ўтиш керак. Қўли гул бинокорлар шу кунларда комбинатнинг пардозлаш фабрикасига қарашли бўёқчилик ва пардозлаш цехлари корпуслари қурилишини жадал суръатлар билан олиб боришаётир. Қурилиш ишлари ниҳоясига етиб қолди. Навбатдаги муҳим вазифа асбоб-ускуналарни монтаж қилишдан иборатдир.

Бироқ, — дейди биз билан суҳбатда кўчма колонна бошлиғи Болтабой Исабоев,— монтажчилар ғоят хуноб бўлишмоқда. Нега десангиз, уларга иш фронти етарли яратиб берилмаган. Бунинг боиси шуки, буюртмачи—комбинат дирекцияси боқи бегамлик билан иш юритмоқда. Зарур асбоб-ускуналар ҳанузгача келтириб берилмаяпти. Натижада монтаж ишларини кучайтириб юбориш имкони бўлмаяпти.

Трубалар, кабель ҳамда арматуралар етарли эмас. Кислоталарни узатиб берадиган насослар, кислотага чидамли ҳаво баклари, ҳаво фильтрлари, резервуарлар ҳамда занглламайдиган трубалар, турли кабеллар йўқлиги сабабли монтаж ишлари жуда суст боряпти.

Юқоридаги асбоб-ускуна ҳамда материаллар «Курганхиммаш», «Маршанскхиммаш», «Ливногидромаш» ҳамда Свердловск насос заводларидан олиниши керак эди. Лекин, комбинат раҳбарлари ҳамон ваъдадан нари ўтмаётирлар, бу асбоб-ускуналарни ўз вақтида келтириш чораларини кўрмаётирлар.

Бу ташвишли сигналдан «Узглавкомплектоборудования» бошлиғи ўртоқ Х. Хўжаев ва Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг ускуналар бўйича бўлими хабардор бўлса-да, негадир камчиликни тезроқ тугатиш, монтаж ишларини тезлаштириб юборишга ёрдам бериш тадбирларини кўрмаётирлар.

Шойи ва костюмбоп газламалар комбинати қурилиши—умумхалқ зарбдор қурилиши деб эълон қилинган. Демак, унинг маҳсулотларини орзиқиб кутаётган харидорлар жуда кўп. Шундай экан, қурилишдаги сусткашлик ка тезроқ барҳам бериш зарур.

Монтажчиларга энди ваъда эмас, асбоб-ускуналар даркор!

М. МИРЖАЛИЛОВ.

Азиза Мовлудова пойтахтимиздаги асбобсозлик заводида ўн йилдан бери самарали ишлаб келмоқда. У янги йилда партиямизнинг навбатдаги съезди шарафига ўз зиммасига оширилган мажбурият олиб меҳнат қилмоқда.

Фотолавҳалар

Тошкентдаги трактор йиғув заводида КПСС XXIV съезди шарафига бошланган социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёймоқда. Заводнинг илғор ишчиси Н. Марийченко ана шу мусобақанинг пешқадамларидан ҳисобланади. У шу кунларда смена топшириқларини 130-140 процентдан бажариб келмоқда.

А. Тўраев фотолари.

Энг яхши пропагандистларимиз

МАҲОРАТ

Унинг сўзлари оддий, таъсирчан. Программа материалини тингловчиларга чуқур ва ишонарли тушунтиришга ҳаракат қилади. Дабдабали ва баландпарвоз сўзлардан қочиб, аниқ фактлар ва рақамлардан кенг фойдаланади.

Коммунист Жуманазар Сатторовнинг пропагандистлик маҳорати ўз устида кунт ва чидам билан ишлаш, тинмай изланиш натижасида оша борди. У олий маълумотли тарих муаллими сифатида сўзга анча чечан бўлса ҳам, ўз нутқ маданиятини оширишга ҳамиша жиддий эътибор беради. Содда, ишонарли сўзлар воситасида кишилар қалбига йўл топа олади.

Ж. Сатторов пропагандистлик қилаётган Хоразм область Қўшкўпир район «Ленинград» колхозидаги бошланғич сиёсий мактабга 20 тингловчи тортилган. Бу ўқув йилида мактабда иқтисодий билим асосларини ўрганишга киришилди. Пропагандист сиёсий иқтисод соҳасидан ўз билимларини такомиллаштириш, программа материаллари билан дастлаб ўзи чуқурроқ танишиш учун зарур адабиётларни кўздан кечирди. Машғулотлар пухта тайёрланди.

Одатдагидек, бу гал ҳам пропагандист машғулотни қизиқарли суҳбат тарзида бошлади. Чунки конспектдан бош кўтармай, тайёр жумлаларни ўқиб беришни у сира ёқтирмайди. Иқтисодий билимнинг, меҳнат, экономикани билишнинг аҳамияти, моддий неъматлар ишлаб чиқариш жамият ҳаётининг негизи эканлиги тўғрисида таъсирли, тушунарли қилиб сўзлаб берди.

Меҳнатга коммунистик муносабат тўғрисида гап борганида, меҳнат унумдорлигини ошираётган ва маҳсулот етиштиришни кўпайтираётган илғорларнинг ибратли ишлари мисолга келтирилди. Сўнгра колхоз экономикасига оид рақамлар қисқача таҳлил қилинди.

Тингловчилардан бригада бошлиғи Полвон Бекturдиев бу йилги иқтисодий кўрсаткичлар, пахта ҳосилдорлиги ва даромаднинг ошиши тўғрисида бир неча рақамларни айтиб, пропагандистнинг фикрини тўлдирди. Таннарх ҳақида гап очилиб, комплекс механизация арзон пахта етиштириш омили эканлиги қайд қилинди.

— Бу йил механик-ҳайдовчилик курсини тамомлаб, механизатор бўлиб етишдим. Мавсумда қўлда 13 тонна пахта терган бўлсам, бу йил машинада 150 тонна пахта териб бераман, — деди тингловчи Онабиби Оллоберганова. Машина теримининг иқтисодий фойдаси ҳисоб-китоб қилинди. Машина унумдорлигини оширишга [illegible] моддий манфаатдорликни ҳам [illegible] маълум бўлди. Тингловчи Султонпошша [illegible] механизаторлик касбини эгаллашга иштиёқ билдирди.

Савол-жавоблар жараёнида хўжалик йилининг якунлари, коллектив хўжалик экономикасининг хилма-хил масалалари ҳақида гап борди. Сўнгра пропагандист машғулотни якунлади.

Жуманазар Сатторов ўз шахсий кутубхонасига эга. Унда мингдан ортиқ китоб бор. Синчков, тиришқоқ пропагандист сиёсий адабиётларни, марксизм-ленинизм классикларининг асарларини мунтазам ўқиб ўрганади. Ҳозир у машғулот ўтказиладиган бинода иқтисодий адабиётлар бурчаги ташкил этди. Бурчакда социалистик экономика масалаларига доир турли-туман адабиётлар йиғилган. Шунингдек, колхоз экономикасини таҳлил қилувчи кўргазмали материаллар, диаграммалар тайёрланди.

Пропагандист Ж. Сатторов колхоз кадрларини иқтисодий билимлар билан қуроллантириш, улардан амалда фойдалана билишга ўргатиш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқда. Идеология фронтининг толмас жангчиси эканлигини амалда кўрсатаёпти.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ГУЛИСТОН ЖАМОЛИ

7-трест қурувчилари Гулистоннинг шарқи-шимолий қисмида дастлабки саккиз квартирали тўртта уй-жой биносининг пойдеворини қурдилар. Бу билан область марказидаги янги, учинчи микрорайонни барпо этиш учун асос қўйилди. Яқин вақт ичида шу [illegible] тўрт қаватли шинам уйларга олти мингдан ортиқ киши кўчиб ўтади.

Бу ерда кичкинтойлар учун иккита болалар боғчаси, [illegible] ёшдаги болалар учун кўп қаватли маиший хизмат биноси қурилади. Маиший хизмат комбинатининг катта биноси микрорайоннинг ҳуснига ҳусн қўшади. Бу бинода кино зали, алоқа узели, сартарошхона, уй-рўзғор буюмларини ремонт қилиб берувчи устахоналар, химиявий тозалаш пункти бўлади. Озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноат молларини сотиладиган магазинлар, аптека, омонат кассаси бинолари ҳам қурилади.

Айни вақтда Киров номли магистрал каналининг ўнг томонида — тўртинчи микрорайонда уй-жой кварталларидан ташқари студентлар шаҳарчаси ҳам барпо этилади. Студентлар шаҳарчасида ҳунар-техника билим юрти, техникум ва педагогика институти ташкил этилади.

(ЎзТАГ).

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРДА

КУН ТАРТИБИДА— КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

Кейинги йилларда капитал қурилиш проблемалари ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш масалалари Жиззах шаҳар Совети, унинг ижроия комитети ва доимий комиссияларининг диққат марказида бўлди. Шу туфайли бу соҳаларда муайян ишлар амалга оширилди.

Шаҳарда уч йил ичида капитал қурилиш ишлари 8 миллион сўмдан 18 миллион 146 минг сўмга етди. 1100 ўқувчига мўлжалланган мактаб, 470 ўринли болалар боғчаси, политехникум биносининг бош корпуси, 5 минг кишилик стадион қурилиб фойдаланишга топширилди. Шунингдек, 48 минг квадрат метр уй-жой бинолари қуриб битказилди. Шаҳарни газлаштириш, водопроводлаштириш, канализация қурилишлар ида ҳам ютуқларга эришилди.

Шаҳар Советининг навбатдаги сессиясида депутатлар шу ютуқлар билан бир қаторда, камчиликларга ҳам тўхталиб ўтдилар. Кўпгина объектларда қурилиш ишлари суст боряпти, ажратилган маблағлар тўлиқ ўзлаштирилмаяпти. Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг раҳбарлари резервларни ҳаракатга келтириш чораларини кўрмаётирлар. Шаҳар Совети шу камчиликларни тугатиш ҳақида тегишли қарор қабул қилди.

ШИФОХОНАЛАР ИШИНИ ЯХШИЛАЙЛИК

Шўрчи район бирлашган касалхонаси ўтган йил социалистик мусобақасида ғолиб чиққанлиги учун область соғлиқни сақлаш бўлимининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди. Районда 11 шифохона, 72 фельдшерлик-акушерлик пункти ишлаб турибди. Медицина муассасаларининг ишини янада яхшилаш мақсадида кўпгина врачлар ва мутахассислар малака ошириш курсларига юборилди.

Район Советининг навбатдаги сессиясида шу ютуқлар ҳақида депутатлар гапирар эканлар, шифохоналар ишидаги камчиликларни ҳам кўрсатиб ўтдилар. «Комсомол 30 йиллиги» совхозининг 3-бўлимида, Жданов ва Энгельс номли колхозларнинг бир қатор участкаларида фельдшерлик-акушерлик пунктларининг иши талабга жавоб бермайди. Талайгина медпунктлар дуруст бино билан таъминланмаган. Медицина ходимлари учун қулай шароит яратиб беришда камчиликлар бор.

Район Совети ўзининг қабул қилган қарори билан қишлоқ ва посёлка Советлари, колхоз ва совхоз, корхона ва муассаса раҳбарларига халқ соғлиғи тўғрисида ғамхўрликни янада ошириш, озодаликка, жамоат жойларини ва ҳовлиларни кўкаламзорлаштиришга эътиборни кучайтириш вазифасини топширди.

ДОИМИЙ КОМИССИЯ ҲИСОБОТИ

Утган йили меҳнаткашлар депутатлари Сирдарё район Советининг доимий комиссиялари анча дуруст ишлади. Районда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш давлат топшириқларини муваффақиятли бажаришда қишлоқ хўжалиги доимий комиссияси район Совети ва унинг ижроия комитетига катта ёрдам кўрсатди.

Комиссия ташкилий-оммавий ишларнинг ҳар хил формалари ва методларидан фойдаланиб, колхоз ва совхозларда бир қанча текширишлар ўтказди, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг турли соҳаларидаги аҳволни ўрганиб чиқди. Масалан, доимий комиссия аъзолари район Совети ва унинг ижрокоми муҳокамасига «Малик» тажриба хўжалиғида молларни бўрдоқига боқиш ишлари қандай ташкил этилганлиги, пахта териш ишини уюшқоқлик билан ўтказиш ва кузги шудгорлашни вақтида ўтказиш, ерларнинг шўрини ювиш, далаларга ўғит чиқариш, чорвачилик фермаларининг қишловга тайёргарлиги, боғ ва узумзорларни кенгайтириш масалаларини тайёрлаб киритди. Доимий комиссия ташаббуси билан қишлоқ хўжалик техникасини сақлаш ва ундан фойдаланиш тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонуни қай йўсинда бажарилаётганлиги масаласи ҳам депутатлар муҳокамасига киритилди.

Доимий комиссия ўтказган текширишлар яхши натижа берди. Камчиликлар ўз вақтида тузатилганлиги ва комиссия берган тавсияларни амалга ошириш туфайли райондаги колхоз ва совхозлар қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг энг муҳим турлари бўйича ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажардилар.

Бу маълумотлар район Советининг қишлоқ хўжалиги доимий комиссияси ҳисоботи муҳокама қилинган кейинги сессиясида депутатлар томонидан таъкидлаб ўтилди.

ПРИНЦИПИАЛ ТАЛАБЧАНЛИК

Партия ва ҳукуматимиз қишлоқ ҳамда посёлка Советлари ролини ошириш, уларнинг фаолиятини активлаштириш ҳақида ҳамиша катта ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Шу билан бирга маҳаллий Советлар томонидан олиб борилаётган оммавий-ташкилий ишларга нисбатан талабчанлик ҳам ортиб бормоқда. Бу қишлоқ ва посёлка Советлари ижроия комитетлари раисларининг Бутунроссия кенгашида ҳам ёрқин ифода қилиб берилди.

Фарғона область ижроия комитети мажлисида Риштон районидаги Куйбишев номли посёлка Совети ва унинг ижроия комитети томонидан олиб борилаётган оммавий-ташкилий ишларнинг аҳволи ана шу нуқтаи назардан принципиал талабчанлик билан муҳокама қилинди.

Посёлка Совети фаолиятидаги ютуқлар билан бирга йўл қўйилаётган жиддий камчиликлар ҳам кўрсатиб ўтилди. Чунончи, посёлка Советининг бир қатор доимий комиссиялари ўз зиммасига юклатилган вазифаларни яхши бажараётганлари йўқ, кўпгина жамоат ташкилотлари суст ишламоқда. Область ижроия комитети посёлка Совети, унинг ижроия комитети ва доимий комиссияларининг фаолиятини активлаштиришга қаратилган тадбирлар белгилаб, тегишли қарор қабул қилди.

ОНАЛАР ВА БОЛАЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

Сурхондарё область Совети соғлиқни сақлаш ва социал таъминот доимий комиссияси оналик ва болаликни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонунлар қандай бажарилаётганлигини яқиндан ўрганиб чиқди.

Шу масала юзасидан қабул қилинган область ижроия комитети қарорида кўрсатиб ўтилганидек, бу соҳада муайян ишлар амалга оширилган.

Ижроком мажлисида таъкидлаб ўтилганидек, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш тўғрисидаги Қонунни бажаришда ҳали жиддий камчиликлар бор. Бир қатор корхоналарнинг раҳбарлари ёш болали оналарга нормал меҳнат ва дам олиш шароитлари яратиб беришга етарли эътибор қилмаётирлар. Советларнинг ижроия комитетлари хўжаликлар ва муассасалар раҳбарлари амалдаги қонунларни ўз вақтида бажаришлари устидан суст назорат ўрнатганлар.

Область ижроия комитети ана шуларни ҳисобга олиб, шаҳар ва район ижрокомларига соғлиқни сақлаш, маориф, социал таъминот органларининг оналик ва болаликни муҳофаза қилиш ишлари аҳволи устидан жавобгарликни ошириш, корхоналар ва ташкилотларда, колхоз ва совхозларда меҳнат қонунлари талабларига риоя этилишини таъминлаш вазифасини юклади.

ИККИ ЙИЛДА ИККИТА ЗАВОД

ЎТГАН БЕШ ЙИЛЛИК ТАЖРИБАЛАРИДАН

Олмалиқ деган ном ўтган беш йилликда газета саҳифаларида тез-тез учраб турар, радио ва телевидение орқали такрорланар эди. Ўзбекистоннинг Тянь-Шань тоғлари этакларида жойлашган мана шу кичкина шаҳарни диққатга сазовор қилган нарса нима! Беш йилликнинг кейинги икки йили мобайнида бу ерда иккита йирик саноат объекти—химия ва рух заводлари қад кўтарди ва ишга тушди. Шу корхоналардан ҳар бирини қуриш учун бир йилдан сал камроқ вақт керак бўлди. Хўш, бинокорлар бу муваффақиятга қандай қилиб эришдилар!

Кичкина Олмалиқ қишлоғи урушдан кейинги йилларда хомуш ва сокин ҳаёт кечирганлигини бу ердаги қариялар яхши эслайдилар. Энди мана шу қишлоқ ўрнида юз минг аҳолиси бўлган шаҳар қад кўтарди. Хом ашё базаси мавжудлиги шаҳарнинг шу қадар тез кенгайиб кетишини тақозо қилди. Янги саноат марказини тўрт томондан ўраб олган тоғ тизмалари битмас-туганмас фойдали қазилмаларга эга. Бу ерда мис ҳам, рух, қўрғошин ва нодир металлар ҳам бор. Мана шу қимматбаҳо рудаларни саралаш учун кон-металлургия комбинати қурилди.

Бу ерда ҳамма нарса «Алмаликсвинецстрой» тресги ва унинг пудратчи ташкилотлари коллективларининг юксак малакали ишчилари, инженерлари ва техникларининг қўли билан бунёд қилинди. Аммо йирик саноат объектларини жадал суръатлар билан қуриш фикри туғилгандан кейин рух ва химия заводларини барпо этиш чоғида бу кишиларнинг маҳорати ва ташкилотчилик қобилияти айниқса равшан намоён бўлди.

Хўш, рангли металлургияга бевосита алоқаси бўлмаган мураккаб минерал ўғит—аммофос ишлаб чиқарувчи корхонани худди мана шу ерда қуриш керак бўлиб қолганлигининг боиси нима? Ўзбекистон пахта етказиб берувчи асосий республика. Пахта майдонлари мамлакатдаги барча ҳайдаладиган ерларнинг 1 процентини ташкил этса ҳам, лекин СССРда химиклар ишлаб чиқарадиган барча минерал ўғитнинг тўртдан бир қисмини истеъмол қилади.

Илгари республикадаги химия заводлари учун хом ашё узоқ ердан, Кольск ярим оролидан келтирилар эди. Айни вақтда Олмалиқдан бор-йўғи 300 километр масофада Қоратовда фосфорит рудасининг жуда катта запаслари мавжуд эди. Зарур технология йўқлиги учун ҳам анча вақтгача бу рудалардан фойдали фосфор ўғит ишлаб чиқарилмас эди. Бир группа олимлар бу вазифани муваффақиятли ҳал қилдилар. Ўз таркибида 47 процент фосфор ва ўн бир процентдан ҳам кўпроқ азот бўлган аммофос ҳосил қилинадиган бўлди. Ғўзанинг тез ўсиши учун худди мана шундай ўғит керак. Лекин аммофос чиқариш учун Қоратовдаги хом ашёдан ташқари олтингугурт кислотаси ва суюқ аммиак ҳам керак бўлади. Олтингугурт кислотаси эса Олмалиқдаги кон- металлургия комбинатида, суюқ аммиак эса бир неча ўн километр нариروқда жойлашган Чирчиқ шаҳрида ишлаб чиқарилади. Мана шунинг учун ҳам Олмалиқда химия заводи қуришга қарор қилинди.

«Алмаликсвинецстрой» тресги 1968 йилнинг охирларида шу заводни қуриш тўғрисида топшириқ олди. Бундай заводларни қуриш учун одатда қарийб уч йил вақт талаб қилинар эди. Кўп кишилар, шу жумладан тажрибали мутахассислар ҳам шу заводни уч баравар тез муддат билан қуриш ҳақидаги қарорга умидсизлик билан қараган эдилар. Сочларига оқ тушган бир инженернинг 1969 йил февралида айтган қуйидаги сўзларини қурувчилар ҳали ҳам унутганларича йўқ. Бу киши:

—Жозибали таклиф бўлса ҳам лекин реал эмас, биз бу қурилишнинг нормативларини электрон машинага солиб «айлантиряпмиз. Норма қатъий, ундан четга чиқиб бўлмайди».

Бу завод камида яна уч йилдан кейин ишга тушади, чала жойларини битказиш учун ҳам яна икки йил керак, деб айтган эди

Мана шу гап-сўзлардан кейин роса 9 ой ўтгач, корхона тамомила янги технология асосида мураккаб минерал ўғит ишлаб чиқара бошлади.

—Биз таркибида 41 процент фосфор бўлган аммофос ишлаб чиқаришимиз керак. Завод ишга туширилгандан кейин ўтган бир йил мобайнида маҳсулотнинг сифати анча яхшиланди, деди завод директори Вали Абдувоҳидович Ҳамидов. Энди биз икки хил аммофос ишлаб чиқараяпмиз. Биринчи турининг таркибида 47 процент, иккинчи турида 43 процент фосфор бор...

Бу муваффақиятга қандай қилиб эришилди? Биз худди шу саволни бинокорларга ҳам, монтажчиларга ҳам бердик ва уларнинг жавобидан қуйидаги энг асосий, муҳим хулосалар чиқариб олдик:

Аввало бутун иш даври учун аниқ оператив график тузиб чиқилди. Шу графикка мувофиқ ҳар бир бўлинмага ҳар бир топшириқни қачон бажариши кераклиги кўрсатиб ўтилди.

Иккинчидан, лойиҳани тузишда шу ерда ишланиб чиқариладиган типовой конструкциялардан максимал даражада фойдаланилди. Бу конструкциялар қатъий график бўйича бир меъёрда қурилиш майдончасига етказилди. Стандартлар қурилиш суръатини тезлаштирган восита бўлди.

Учинчидан, меҳнат учун ҳақ тўлашнинг аккорд—мукофотлаш системаси жорий этилиб, қилинган ишнинг сифати ҳам, бажарилган муддати ҳам ҳисобга олинди.

Тўртинчидан, қурилишнинг индустриал методлари жорий қилинди. Цехларнинг каркаслари ва технология асбоб-ускуналари дастлаб йириклаштирилган узел шаклида монтаж қилинди. Бинокорлар ҳам, монтажчилар ҳам ёнма-ён туриб ишладилар. Бу эса объектларни ишга тушириш муддатини кескин қисқартиришга имкон берди.

Машина-ускуналарнинг конструкциялари ва узеллари ерда қанчалик кўп йиғиладиган бўлса, вақт ва меҳнат сарфи шунчалик оз бўлишини тушуниш учун мутахассис бўлиш шарт эмас. Афсуски, шу оддий фикр амалга оширилмаган жойлар ҳам бор. Бир жойда уюшқоқсизлик ва ялқовлик сабаб бўлса, иккинчи жойда техникани оператив ва билиб маневр қилдиролмаслик сабаб бўлмоқда.

Олмалиқдаги ишлар эса бошқача борди. Бунинг учун мана биргина мисол. Фундаментлар ётқизила бошлаганда механизаторлар олтмиш тонналик ўрмаловчи кран бекор ётмаса бўларди, деб монтажчиларга ишора қилдилар. Монтажчилар бу гапни тўғри тушунишди.

—Бундай паҳлавоннинг бекор туриши зарар келтиради. Шундай қилиб, монтажчилар тезда ҳисоб-китоб қилиб, кучли кран келтириши мумкин бўлган наф ва имкониятларни кўра билдилар. Энди улар йирик узеллар, элементлар ва конструкцияларни ўзларининг саноат базаларида йиғиб келтириб, уларни цехларда монтаж қила бошладилар. Эски технологияга кўра даставвал бино битказилиб шундан сўнг унинг машина-ускуналари монтаж қилинарди. Бу ерда эса ҳамма иш пешма-пеш, секциялар бўйича бажариб турилди. Мўлжал тўғри олинди ва анчагина маблағ, вақт тежалди.

Иш кўлами кенгайиб кетганида, майдонда бир неча шундай кран пайдо бўлди.

Бундан бошқа бир нарса ҳам муҳим роль ўйнади. Олмалиқликлар объектда уч смена бўлиб ишлашни ташкил қилолмаганларида катта саноат комплексини бетўхтов оқим ҳолида қуриш ва монтаж қилиш амалга ошмаган бўларди. Бу ташаббус «Стальмонтаж»нинг Олмалиқ бошқармаси коллективида пайдо бўлганлиги ҳам эътиборга сазовордир. Владимир Короленко бригадаси қурилишда биринчи бўлиб сирпанувчи график асосида уч смена бўлиб ишлашни ташкил этди. Бригада шанба ва якшанба кунлари ҳам монтаж ишини тўхтатмади. Заводни қураётган қарийб барча ташкилотларнинг шу тахлит ишлаши асосий йўналишларда ҳатто иложи борича қисқартирилган тармоқ графигидан ҳам ўтиб кетишга имкон берди.

Шуни айтиб ўтмоқ лозимки, қурилиш жанубдаги республика учун алоҳида мураккаб шароитларда бошланди. Совуқ 28 даражагача тушиб, кучли шамол ва қалин қор халақит берарди. Лекин ишларнинг аниқ ташкил этилиши, кишиларнинг ташаббус кўрсатиши, социалистик мусобақа ҳамда икки муҳим объектга республика органларининг ҳамиша диққат-эътибор бериб туришлари туфайли бу ерда дастлабки кунлардан бошлабоқ иш суръатлари юқори бўлди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Низом Ғозиқуловнинг қурувчилар комплекс бригадаси намуна кўрсатди. Бу коллектив уч кунлик нормани икки кунда бажарамиз деган ташаббусни бошлади. Бу ташаббусга ҳамма бригадалар қўшилишди. «Стальмонтаж» бошқармаси монтажчиларининг звеноси— Николай Терешчев, Виктор Сон, Николай Кедров ва Виктор Апаликов аммиак қувури ўтказиладиган бир ярим километрли пўлат эстакаданинг горизонтал фермаларини йигирма кунда монтаж қилиб бўлганликларини қурилишдагилар ҳамон эслайдилар. Нормага кўра, ана шу операцияни бажаришга етти ярим ой ажратилган эди!

Бу ердаги кишиларнинг руҳи баланд эди. Олинган иш суръати технология машина-ускуналарини тайёрлаб берган заводлардан монтажчилар бригадаси етиб келишини кутишга имкон бермасди. Ноёб карусель вакуум фильтерлар учун мураккаб шаклдаги фундамент тайёрлаш вазифасини Низом Ғозиқулов қурувчилар бригадаси ўз зиммасига олиб, бу ишни аъло даражада бажарди. Анхаф Гараев монтажчилари билан бирлашиб, Владимир Паярков бригадаси олиб борган монтаж иши топшириқда кўрсатилганидан 50 кун барвақт бажарилди.

...1969 йилнинг қишигина эмас, кўклами ҳам совуқ ва булутли келди. Об-ҳаво ноқулай бўлишига қарамай, қурилиш суръатлари тобора тезлаштириб борилди. Қурилиш майдонида янги монтажчи ташкилотлар, жумладан, «Промтехмонтаж» Олмалиқ бошқармасининг коллективи пайдо бўлганидан сўнг суръат айниқса тезлашди. Бу коллектив аммофос цехининг пўлат каркасини ҳамда заводнинг барча технология ускуналарини йиғиб бериши керак эди. Ўша кунларда коммунистларнинг биринчи тармоқ йиғилиши бўлиб, унда қурилишда банд бўлган барча ташкилотларнинг вакиллари қатнашдилар. Социалистик мусобақани қандай қилиб яхшироқ ташкил этиш муҳокама қилинди, «Промтехмонтаж» коллективининг ташаббуси қўллаб-қувватланди. Бу коллектив аммофос цехининг каркасини тармоқ графигида кўзда тутилганидан икки баравар тезроқ монтаж қилмоқчи бўлди. Тошкентда бу қарор маъқулланди, область партия комитети, область ижроия комитети ва касаба союзлар область советининг кўчма Қизил байроғи таъсис этилиб, ҳар ой қурилишнинг энг яхши коллективига пул мукофоти билан бирга топшириб турилди.

Олмалиқ шаҳар партия комитети қурилиш штабини тузди. Заводни қуриш билан банд бўлган министрликлар, корхоналар ва ташкилотларнинг вакиллари шу штабга киритилди. Қурилаётган корхона дирекцияси қарийб бир маҳалда корхонанинг то ўрта инженер-техник бўғинигача бўлган штатини тузиб чиқди ва бу тадбир кейинчалик янги заводни ишга тушириб юборишни тезлаштиришга ёрдам берди.

Химия заводи ишга тушириб юборилган заҳоти қурувчи ва монтажчилар кучи бошқа муҳим объектга—рух заводини қуришга ташланди. Мамлакатда рангли металлургиянинг катта заводларидан бири бўлмиш шу завод ҳам 1970 йилнинг ўзида қуриб битказилди. Бундан ташқари монтаж ва ростлаш ишларининг сифати юқори бўлганлигидан эксплуатациячилар икки ойдан сал кўпроқ вақт ичида биринчи навбатнинг лойиҳадаги қувватига эриша олдилар. Улар КПССнинг XXIV съезди очиладиган кунгача ишга тушириладиган бутун комплекснинг лойиҳадаги қувватини ўзлаштириш мажбуриятини олдилар.

Бундан уч йил аввал Олмалиқда саноат қурилишида шундай тезлик бўлишини хаёлга ҳам келтириб бўлмасди. Аммо, янги техника, янада такомиллашган технология келди, янги, дадил фикрли, баъзида ҳатто эски тушунчаларда қиёс қилиб бўлмайдиган фикрли кишилар келишди ва қурилиш суръатлари анча кўтарилиб кетди. Олмалиқликлар қилган ишларини салмоқлаш имкониятига эга бўлган ҳозирги пайтда улар нимани яхши бажарганлар-у, ниманинг чаласи борлигини, нимани яхшироқ ташкил этиш лозимлигини ҳам очиқ-равшан кўриб турибдилар.

Қурувчилар ҳам, область партия комитетидаги ходимлар ҳам бизга айни шу ҳақда гапирдилар. Бу нарса коммунистлар янги, янада мураккаб вазифаларни бажариш ташвишида эканликларидан далолат беради. «Ҳамма иш кўнгилдагидек силлиқ кета берди, деб бўлмасди, албатта, — дейишди, улар, — баъзиларни тезлаштиришга тўғри келди, танбаллик қилганлари ҳам учради, лойиҳалаш смета-ҳужжатларининг сифатига ҳам жиддий эътирозларимиз бор, шу туфайли анчагина қўшимча иш бажаришимизга тўғри келди. Биз буларни эътиборсиз қолдирмадик ва келгуси ишимизда назарда тутдик. Энг муҳими шуки, химия заводи ва рух заводини қуришда кўпгина коллективлар янгича меҳнат қилишни, ўз куч-қувватларини билиб, чамалашни, вақт ва ресурсларни эҳтиёт қилиб сарфлашни ўрганиб олдилар».

Олмалиқ тажрибаси фақат Ўзбекистондагина эмас, шу билан бирга мамлакатимизнинг бошқа қурилиш майдонларида ҳам ғоят чуқур ўрганишга сазовор тажрибадир. Бу тажрибани фақат ўрганиб қолмасдан шу билан бирга уни қўллаб-қувватлаш, ҳамма ерга тарқатишга сазовордир.

И. ЛОПАТИН
(«Правда Востока» мухбири)

Н. ГЛАДКОВ,
Ю. КАЗЬМИН.
(«Правда»нинг махсус мухбирлари) Ўзбекистон ССР Олмалиқ шаҳри.

«Правда»нинг 9 январь сони.

Ойбек бисотидан

Атоқли ўзбек адиби, назм ва насримизнинг улуғ ва баркамол намояндаси марҳум Ойбекнинг туғилганига бугун 66 йил тўлади. У бутун умрини ва ижодини буюк мақсадга—халқимизнинг қадимий ўтмиши ва бу кунги жўшқин ҳаётини, орзу-истакларини, маънавий гўзал дунёсини кўрсатувчи бадиий етук асарлар яратишга бағишлади. Ойбек ижодининг дастлабки босқичида мафтункор шеърият бўстонига кирган бўлса, кейинчалик, у йирик насрий полотнолар яратганидан сўнг ҳам поэзияни тарк этмаган, жўшқин, эҳтиросли шеърлар битган эди. Қуйида ҳурматли газетхонларга адибнинг вафотидан сал илгари ёзган шеърларидан айримларини ҳавола қиламиз:

КЎНГИЛ КУЙЛАРИ

ОЙБЕК

Бухоронинг кўкраги кенг, алифдай узун
Кўчасида баҳор кезар, тўлдириб бутун,
Шаббодага эргашаман, этадурман сайр,
Севинаман: бажарилмиш неча кори хайр.

Бухорода дўзах ясаб, еру осмонни
Қовжиратган қуёш бугун, севиб инсонни,
Олтин қумлар кечиб келган сув билан, амал
Келибди-ку яшнатибди ҳар ёқда бахмал.

Сичқон сиғмас тор кўчасин — тарихнинг изин,
Қозон салла йигитларин, чодирли қизин,
Тасаввурга келтираман, куламен қаҳ-қаҳ,
Янги бўғин бахти-чун деб, тутамен қадаҳ.

Кулмагайсиз, азиз дўстлар, бу эмас нозим,
Олтмиш ёшим елкада юк, йўқдир иложим.

1968 йил, 24 апрель.

* * *

Шуълалар қуюлур тоғдан шалола,
Қоялар ясланган — қадим, буришиқ.
Булутдан соялар ўрмалар қирда,
Арчалар, бодомлар гўзал қоришиқ.

Туманлар оҳиста судралур пастга,
Шарқираб ях сувлар келур ўзандан.

Мен ширин булоқлар, чашмалардан маст,
Тинглайман ғазаллар ҳаёт ишқидан.

1968 йил, 11 июнь.

* * *

Ағдарсам тарихни — асрлар қат-қат,
Асрлар ортидан эшитдим нола.
Инсоннинг кўргани зулм ва ҳасрат,
Қуёшнинг нуридан қани бир тола!!

Боссам йиғлайди тупроқ — Жўржони
Ўртанган гулхандан бир кафт кул экан.
Қиличдан қуйилган Улуғбек қони
Юлдузлар кўз-ёшига қоришган...

1967, 14-XI.

МЕҲНАТ САМАРАСИ

Бухоро пойафзал фабрикасининг аҳил коллективи ўтган беш йиллик план топшириқларини муддатидан олдин бажариб, юбилей йилида ўз зиммаларига 605 минг жуфт эркаклар ва мактаб ёшидаги болалар пойафзали тикиб чиқариш мажбуриятини олган эдилар. Бу мажбуриятни йил охиригача 610 минг жуфтга етказиб адо этдилар. Ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг 155 минг жуфтини мактаб ёшидаги болалар пойафзали ташкил қилди.

Болалар пойафзалига бўлган талаб йилдан йилга ошиб бормоқда. Буни ҳисобга олган фабрика коллективи 1971 йилда 360 минг жуфт болалар пойафзали ишлаб чиқаришни мўлжаллаяпти.

Корхона ишчилари ишлаб чиқаришни янада кенгайтириш билан бирга тежамкорликка ҳам катта эътибор беришяпти. Улар бултур хиром, кирза, юмшоқ чармлардан, патун ва бошқа хил михлардан, электр энергиядан, газдан шунингдек, ишлаб чиқаришга сарфланадиган бошқа хил материаллардан тежалган маблағ ҳисобига пландан ташқари 120 минг сўм соф даромад олишди. Ана шу тежалган хом ашёлар ҳисобига фабрика коллективи йил охирида беш кун ишлаб, КПСС-нинг навбатдаги XXIV съезди шарафига дастлабки совға тайёрлади.

Бу ўринда айниқса, 3-цех коммунистларидан Қиёмиддин Сатторов, Раҳмат Набиев, Рамазон Шодиев, ҳамда 1-цехдан Ғани Иброҳимовларнинг меҳнатлари таҳсинга сазовордир. Уларнинг ҳар бири беш йиллик топшириқларини шараф билан адо этиб, шу кунларда эса 1972—1973 йиллар ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришаётир.

Фабрикада 1967 йилдан бошлаб янгича системада ишлашга ўтилди. Агар 1966 йилда 2 миллион 539 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинган бўлса, 1967 йилда бу кўрсаткич қарийб икки баробар ўсди. Бултур эса 6 миллион 100 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. 1967 йилгача ишлаб чиқарилган маҳсулот тўла реализация қилинмас, омборларда ётиб қоларди. Янги система маҳсулотнинг туриб қолишига батамом барҳам берди. Бу эса ишчиларнинг иш ҳақини 15 процент ошириш имконини берди.

Пойафзалчилар бу ютуқларни янада мустаҳкамлаш учун кундан-кунга самаралироқ меҳнат қилишяпти.

Ғ. ШУКУРОВ.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ФИЛЬМЛАРИ ФЕСТИВАЛИ

УРГАНЧ. (ЎзТАГ). Юзта кўчма кино Хоразм областининг аҳоли яшайдиган пунктларига, шунингдек чўллардаги яйловларга юборилди. Қишлоқ хўжалик мавзуларига доир 40 та хроникал-ҳужжатли, илмий оммабоп фильмлар кўрсатилади. Дала ва фермаларнинг меҳнаткашлари фан ва техника ютуқлари, илғор тажриба билан, қишлоқ хўжалигида меҳнатни муҳофаза қилиш қоидалари билан танишадилар.

Спорт

ИТТИФОҚҚА ЁЙИЛГАН ТАЖРИБА

Эрталаб. Мактабда дарс бошланганига ярим соатча бўлган. Юқори қаватга кўтарилар эканмиз, қизиқ манзара кўзга ташланади. Қатор синф хоналари эшигига «Бешинчи С», «Олтинчи С» каби сўзлар ёзиб қўйилган. Қизиқ, синфлар алфавит бўйича кўпи билан «Г» ҳарфигача белгиланарди, шекилли? Хоналардан бирига киргандик... Бўм-бўш.

— Таажжубланяпсизларми? — деди ўрта ёшли аёл очиқ чеҳра билан. Бу аёл — мактаб директори Мария Ивановна Елунина. Шу пайт қўнғироқ чалиниб, атроф болалар билан гавжумлашди. Директор бизни ўз кабинетига таклиф этди.

— Бу йил мактабимизга қўшимча ўқувчилар қабул қилганмиз,— деб ҳикоя қилади суҳбат давомида Мария Ивановна. — Қизиғи шуки, улар бошланғич синфга келган ёш болалар эмас, балки тошкентлик энг яхши сузувчилар. Улар орасида республикамиз ёш чемпионлари, мамлакат биринчилигининг совриндорлари ва спорт мастерлари борлиги мактабимиз коллективини айниқса қувонтирди. Кўпгина мутахассисларнинг фикрича, 150 спортчи — ўқувчи билан юқори классли моҳир сузувчилар тайёрлашни йўлга қўйиш ва тезлатиш имконини берадиган муҳим тажрибага қўл урилди.

Маълум бўлишича, синфларнинг «С» ҳарфи билан белгиланиши, булар спортчи-ўқувчилар учун ажратилган маҳсус хоналар деган маънони англатар экан. Бу ўқувчилар барча болалар қатори билим оладилар ва республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилувчи сузувчилар бўлиб етишадилар. Бунинг учун ҳамма шарт-шароитлар муҳайё. Улар меҳнат дарси, жисмоний тарбия машғулотларидан озод этилган. Ёшларнинг кунига икки марта машқ ўтказишларини ҳисобга олиб, махсус дарс жадвали тузиб қўйилган. СССРда хизмат кўрсатган тренер В. Бондаренко раҳбарлигида республикада хизмат кўрсатган тренерлар А. Шварцман, А. Шполянский, хизмат кўрсатган спорт мастери С. Бабанина, мастерлардан Р. Манина ва Б. Дудчик каби таниқли спортчилар болаларнинг келажакда моҳир сузувчилар бўлиб етишишларига раҳнамолик ва устозлик қиляптилар. Ўқувчилар давлат ҳисобидан бепул овқатланишади.

Хўш, спорт синфлари ўқувчиларининг кун тартиби қандай? Аввало шуни айтиш кераки, оддий мактабларнинг ўқувчилари эрталабдан тўғри дарсга йўл олишса, сузувчилар соат 8 дан то 9 дан 15 минут ўтгунга қадар сув қўйнида машқ ўтказадилар. Кейин дам олиб, нонушта қиладилар. Машғулотлар эса одатдагидан бироз кечроқ — соат 9 дан 50 минут ўтганда бошланади. Дарсдан сўнг дам олишлари, махсус ажратилган хонада уй вазифаларини бажаришлари мумкин. Соат 4 дан яна бассейнга йўл оладилар ва иккинчи машқни тўлиқ бажариб бўлгач, уйларига тарқаладилар. Болалар медицина назоратидан мунтазам ўтказиб турилибди. Спортчиларнинг соғлиги, қобилиятига қараб машқлар бажариши мактаб врачи ҳамда физкультура диспансери ходимлари томонидан кузатиб борилляпти.

Спортнинг сузиш тури бўйича мактабда янги тажриба бошлаган ташаббускорлар кимлар экан? Бу ҳақда ёшларга бевосита раҳбарлик қилаётганлардан бири — «Меҳнат» жамияти аъзоси, катта тренер Владимир Махров қуйидагиларни айтиб берди:

— Ташаббускорлар ҳақида гапирадиган бўлсак, аввал ҳурматли ветеранларимиз, тажрибали тренерлар Алексей Смирнов билан Виталий Бондаренколарнинг номларини тилга олмай бўлмайди. Чунки улар лаёқатли спортчиларни тўплаб, бир мактабда ўқитиб, белгиланган бассейнда машқ ўтказишларига шароит яратишимиз лозим» деган таклиф билан чиқишган эди. Ўзбекистон терма командаси катта тренери А. Смирнов билан республика касаба союзларининг спорт маҳорати олий мактаби директори В. Бондаренко бу ўринда масаланинг энг муҳим томонига кўпроқ эътибор беришди. Ёшлардан халқаро классли сузувчилар етиштириш учун улар ҳар куни 4 соатдан машқ қилишлари лозим бўлди. Ветеранларимиз уй — бассейн, уй — мактаб — бассейн — уй тартибида қийналиб машқ ўтказаётган ёшларни тўплаб, сув спорти саройи яқинидаги бирор мактабда ўқишларини таъминлаш таклифини киритдилар. Шундагина ўқувчилар уй — спорт саройи, мактаб —спорт саройи — уй тартибида билим олишлари ҳамда машқ қилишлари мумкин эди.

Таклиф — ташаббус республика сузиш спорти федерациясида кўриб чиқилди ҳамда физкультура ва спорт бўйича республика комитети, Ўзбекистон Маориф министрлиги, республика касаба союзлари Совети томонидан маъқулланди. Тажриба ўтказиш учун сув спорти саройи яқинидаги 145-ўрта мактаб биноси танланди. Мана беш ойдирки, мактабнинг 5—9-синфлари сузувчи-ўқувчилари кунига мунтазам 4 соатдан машқ ўтказиб туришибди. Шуниси қувончлики, бошланғич синфлар ҳам спортга жалб этилмоқда. Кичкинтойлар ҳафтада уч марта машқ ўтказишяпти. Тошкентликларнинг бу тажрибаси қанот ёзмоқда. Бугунги кунда Москва, Ленинград, Боку ҳамда Минск шаҳарларида ҳам ана шундай мактаблар ва спорт синфлари жорий қилинди.

Ҳ. НОСИРОВ.

ОЙБЕК ШЕЪРЛАРИ ◆ МЎЙҚАЛАМ УСТАЛАРИ ◆ СТУДЕНТ ВА ЎҚУВЧИЛАРГА ЁРДАМ ◆ ЯНГИ ОПЕРА

ТЕАТР ОЛАМИДА

Тошкентдаги Алишер Навоий номли академик опера ва балет катта театрида Б. Зейдманнинг «Рус кишилари» операси муваффақият билан қўйилмоқда. Операда Улуғ Ватан уруши бошланган вақтда Жанубий фронтда юз берган воқеалар тасвирланган. Бу, совет кишиларининг қаҳрамонлиги ҳақида ҳаяжонлантирувчи қиссадир. Суратларда: 1. (чапдан) алоқачи қиз Шура — артист Т. Баранова, ҳарбий мухбир, шоир Кимонов — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист С. Бенияминов. 2. Батальон командири Сафонов — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист А. Азимов, ҳарбий фельдшер Глоба — артист В. Гринченко, 3. Марфа Петровна — артист Л. Винникова, Мария Николаевна — артист И. Меркулова. Л. Глауберзон фотолари.

НАЗМ ДАФТАРИДАН

ТАЪЗИМ

(КОММУНИСТ ЖАНГЧИ ХОТИРАСИГА)

Уни букολмади кишан, азоблар...
Таслим этолмади идрок, туйғусин.
Соғлигин кемирди захкаш
қазноқлар,
Эзса ҳамки уни замин қайғуси,
Эгилмади қадди, йўқ, эгилмади.

Сиртмоққа солинди... қил устида
жон,
Солдат эгилмади, букмади қаддин.
Жондан азиз эди покиза виждон,
Йигитликнинг кўркин, кучин
йўқотди,
Эгилмади ҳаргиз, йўқ, эгилмади!

Тирноқлар остидан тирқиради қон,
Топталди, хўрланди душман
жабридан.
Соғинчдан ўртанди оҳ, бу азиз
жон...
Душман ёрилгудай ғурур,
сабридан,
Букολмади уни, ҳа, эголмади!

Оташда куйди у, тили кесилди,
Тиз чўкмади асло, тикдир қомати.
Йигитни эголмай қамчилар синди,
Қийноқ деганнинг ҳам битди
тоқати,
Коммунистни ҳечким, ҳеч
эголмади!

Йўқ, йўқ тиз чўкмади, бўлмади
таслим,
Ўлим ҳам чекинди, чекинди
нари...
Йигит ерга урмас табаррук
наслин,
Хира тортса ҳамки ўтли кўзлари,
Эгилмади ёвга, ҳеч эгилмади!

Ишонч осмонида чақнади қуёш...
Унут бўлди азоб, изтироб бари.
Она тупроғига эгди аста бош —
Кўзларига сурди, юртин гардини,
Меҳрини таъзимсиз ҳис
этолмади!

МУҲАББАТ

Муҳаббат измини тутган дил —
Тоғларни қўпориб йиққудай.
Муҳаббат шабнамдир, турфа гул—
Субҳидам кўксимга тўкилган.

Муҳаббат гирдобдир — домида —
Йўл топиб чиқолмай қолурман.
Муҳаббат—шароб дил жомида,
Кайфида дунёдан тонурман.

Муҳаббат ҳукм этса, шоҳ кўшки
Бир бодом пўчоғи денгизда...
Муҳаббат келмаган дил бўшлиқ,
Фарқи йўқ тош ёки мугиздан.

Тантилик бахш этар муҳаббат,
Мумтоз бахт уйида, куйида,
Қошингда табассум этар бахт,
Дил бўлса висолнинг тўйида.

Ишқ — умид, ишқ — орзу
юракда
Куйга шай дуторинг созлайди,
Сен нажот тилама бўлакдан,
Измин тут, ҳеч йўлдан озмайсан.

Ишқ — нажот, ўргатур йўл-йўриқ,
Белингга камардай куч берар.
У йўлчи юлдуз дашт-қўриқда—
Йўловчи адашмай йўл юрар:

У йўлчи юлдуз дашт қўриқда—
Йўловчи иқболга дуч келар,
Ҳамиша мунтазир буйруққа,
Маҳбубга ғойибдан куч келар.

Ишқ — ҳаёт, ишқ — қўшиқ
дилнавоз,
Ишқ — чирой, юракнинг сурури.
Боғлардан келар бир шўх наво
Ишқ келар... ўйнатиб дулдулин.

Эътибор ОХУНОВА.

УФҚДАГИ ЧИРОҚЛАР

Кўзлаган манзилим мушкул ва
олис,
Уфқдан нарида ул қутлуғ маскан.
Қалбимда мавж урар оташин
бир ҳис,
Ҳаёт шаробидан бу кеча мастман.

Туйғулар руҳимни айлаган тоза,
Ўзимни сезаман қуш каби енгил.
Бахтимни жаҳонга қилиб овоза,
Муқаддас ошёнга ошиқади дил.

Сутдек ойдин кеча салин шамоли
Сочларимни силаб эсади сокин.
Сукунат қўйнида оқшом жамоли
Маҳлиё қалбимга бахш этар
ёлқин.

Олисда қорайиб кўринар тоғлар,
Асов шалолалар берар акс садо.
Муаттар бўй тарар чаманзор
боғлар,
Бошимда чарақлар ложувард само

Сўқмоқ йўлда кишнаб елар
тулпорим,
Заранг сопли қамчи ўйнар
қўлимда,
Илҳом деб аталган мунис
дилдорим,
Севги ҳоқонидир масъум
дилимда.

Навбаҳор гуллари кулган воҳада
Тулпорим елади янги йўл очиб,
Туёғи урилар тошга гоҳида,
Сокин тун қўйнида учқунлар
сочиб.

Янги бир йўл очиб ҳар қайси
инсон,
Ҳаёт дафтарига чекади имзо.
Шу имзо ёнига мен ҳам бегумон
Ўз қўлим қўйганда бўлурман ризо.

Шу сабаб ошиқиб нурли манзилга,
Пойгага қўяман саман отимни.
Фидойи бўлай деб суюкли элга,
Тонг билан йўллайман шеърий
хатимни.

Уфқда милтиллаб ёнган чироқлар,
Шеърият диёрин қутлуғ чироғи.
Уфқда милтиллаб ёнган чироқлар,
Устоз шоирларнинг кўзин қароғи.

Мен қамчи босган от — умид
қуёши,
Садоқат мисраси — кашф этган
йўлим.
Сачраган учқунлар — қалбим
оташи,
Шеърият диёри — борар
манзилим.

Барот БОЙҚОБИЛОВ.

РАССОМЛАР УСТАХОНАСИДА

«ОҚ ЙЎЛ... ПРОФЕССОР»

Доҳиймиз В. И. Ленин 1920 йили Ўрта Осиёда энг катта дорилфунун ташкил қилиш ҳақидаги Декретга имзо чеккан эди. Ўша йиллари ёшларга билим ва илм сир-асрорларини ўргатиш иштиёқида Тошкентга йўл олган қанчадан-қанча олимлар, ўқитувчиларнинг номларини илм аҳли ҳамон ҳурмат билан тилга олади. Рус олимлари бу ерга келишдан олдин Ленин ҳузурида бўлиб, у билан суҳбат қуришмаганмикин? Республика халқ рассоми, истеъдодли портрет устаси Лутфилла Абдуллаевни ана шу масала қизиқтириб қолди. Унинг «Олимлар Ленин ҳузурида» асарида доҳий: «Тошкентга оқ йўл, профессор» деяётгандай маъно тўлақонли ифодасини тополган.

Рассомнинг Туркистонда граждандар уруши йилларига бағишлаб ишлаган: «Куйбишев телеграф орқали марказга ахборот бермоқда», «Туркистон фронти штаби» номли асарлари ҳам ёрқин бўёқларда акс эттирилган.

«НУРОТА БУЛБУЛИ»

Ҳайкалтарош Валентин Клеванцов устахонасида серсоқол нуроний отахоннинг ҳайкали илк бор киши диққатини ўзига тортади. Ижодкор ўз асарини «Нурота булбули» деб атабди. Нуроталик ўзбек халқ шоири — бахши Эргаш Жуманбулбул ўғлининг ўзбек совет адабиётини ўзининг «Ўртоқ Ленин» номли ажойиб поэмаси билан бойитганлиги маълум. Ҳайкалтарош шоир образини яратишда унинг нигоҳи, ўйчан кўзлари орқали Эргаш Жуманбулбулдаги янги ҳаётга, Ватанга бўлган чексиз муҳаббат ва садоқатини акс эттирган.

Тошкентлик ҳайкалтарош Яков Шапиронинг янги монументал асари: «Хоразмда Совет ҳокимиятини ўрнатишда курашган фидойилар» деб аталади. Унда отлиқ революционерларнинг турли кўринишдаги таъсирчан ҳаракатли ҳолати ва қутлуғ номлари мужассамлашган.

«ЎЛИМДАН КУЧЛИ»

Манзарали расмлар муҳлислари Филипп Гришченко «Ленинномa» ва «Ёш дурадгорлар» каби ҳайкалтарошлик композицияларининг автори эканини яхши билишади. Бироқ, ҳайкалтарош бу сафар янги мавзуга қўл урди. Физкультура ва спортга бағишланган бўлажак Бутуниттифоқ бадиий расмлар ва ҳайкаллар кўргазмасига ҳозирлик кўрган Гришченко ўз асарини «Бухороча кураш» деб атади. Ҳайкалда спортчининг рақиб билан олишувда қўллайдиган нозик ҳаракатлари — усулларини ниҳоятда усталик билан кўрсата олган.

Ҳайкалтарош Леонид Рябцов билан архитектор Евгений Ефремовлар ҳам антиқа монумент яратишди. Улар «Ўлимдан кучли» деб ном олган ҳайкални Гражданлар уруши кезларида оқ гвардиячилар билан курашда жон фидо қилган чимбойлик коммунистларга бағишлашди.

О. АПУХТИН.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

МУҲИМ ҚЎЛЛАНМА

«Ўқитувчи» нашриёти И. Солиховнинг «Тракторлар, автомобиллар ва қишлоқ хўжалик двигателлари» китобини нашр этиб, олий ўқув юртлари ҳамда техникумларнинг студентларига, шу ихтисос бўйича машғулот ўтказаётган ўқитувчиларга ва бошқаларга яхши тухфа тайёрлади.

Дарсликда мамлакатимизда трактор ва автомобилсозликнинг тараққиёти қисқача баён этилади. Айни вақтда Ўзбекистон қишлоқ хўжалигида энергетика воситаларининг ривожланиши ҳикоя қилинади.

Тўнғич китобда машинасозликда қўлланиладиган материаллар ҳамда уларнинг асосий хоссалари, слесарлик иши асослари ва машина деталлари, механизмлари ҳақида қисқача, лекин тўлақонли маълумотлар берилган. Бу шубҳасиз ёшларимизнинг механизаторлик касбини эгаллашлари учун анча қулайлик туғдиради.

Дарсликнинг тили содда ва тушунарли. Трактор ва автомобилларнинг асосий механизм ҳамда системалари билан бир қаторда, двигатель цилиндрларига ҳаво пуфлаш, планетар бошқариш механизмлари, етакчи ғилдиракларнинг вазминлаштиргичи, шунингдек, бошқа мураккаб ва янги механизм-қурилмалар ҳам авторнинг ўзига хос услубида мазмунли баён этилган.

Шуниси диққатга сазоворки, ўртоқ И. Солиховнинг жуда яхши безаклар билан чиқарилган бу китобида ўзбек тилида қўлланиб келинган техникавий терминлардан жуда моҳирлик билан кенг фойдаланилган. Китобдаги расмлар дид билан танланган ва яхши ишланган.

Дарсликнинг «Ўз-ўзини текшириш учун саволлар ва методик кўрсатмалар» бобида ўқувчиларга, айниқса сиртдан ўқиётган кишиларга чуқур маълумот берилади.

Дарслик яхши ва зарур қўлланма бўлиши билан бирга, баъзи камчиликлардан ҳам ҳоли эмас. Китобда Т-28Х4, МТЗ-50Х, Т-25 тракторлари ҳақида ҳам маълумот берилган. Айрим терминлар илгари таржима қилиб чиқарилган китобларда қўлланилганидан бошқачароқ ва турли вариантларда учрайди. Масалан, обойма-гардиш, ускуна-жиҳоз, ключ-калит, кўйлак-ғилоф, наконечник учлик, привод-ҳаракатлантирувчи каби терминларнинг ҳар иккаласи ҳам ишлатилган.

Узатмалар қутисининг ишлаш принципида (181-бет, чап стун, 2-абзац, 3-қатор) «Паст узатма» сўзи «юқори узатма» бўлиб кетган. Амортизаторнинг штоки (206-бет) пастки қулоққа эмас «юқориги қулоққа» маҳкамланади; Амортизатор узайганида (206-бет юқоридан 3-қатор) «қайтариш клапани» (7) эмас, балки «киритиш клапани» (8) очилади, деб ёзилиши керак. Булардан ташқари планетар бошқариш механизмига техникавий хизмат кўрсатиш, ДТ-75 тракторининг узатмалар қутиси, Т-4 трактори гусеницасининг тузилиши китобда ёзилмаган.

Дарсликдан қишлоқ хўжалик, педагогика, политехника институтлари, қишлоқ хўжалик техникумлари студентлари ҳамда кенг механизаторлар оммаси фойдаланиши мумкин. Шу жиҳатдан ҳам китоб жуда зарур ва муҳим қўлланма сифатида тан олинмоқда.

А. ҚУНДУЗОВ,
И. ЭГАМБЕРДИЕВ,
техника фанлари кандидатлари.

АСВОН ТЎҒОНИ ҚУРИЛИШИДА

УЛКАН ИНШООТ

Совет Иттифоқининг иқтисодий ёрдами ва техникавий кўмаги билан қадимий Нил дарёсида қурилган Асвон гидро энергетика комплексининг тантанали очилишига саноқли кунлар қолди.

Бирлашган Араб Республикасида мамлакат ҳаётидаги мана шу улуғ воқеага тайёргарлик ниҳоясига етказилмоқда. Маҳаллий матбуот, радио ва телевидение бўлажак тантаналарга катта эътибор бермоқда.

Бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида энергетика министри Ҳилмий ас Саид сўзга чиқиб, бу зўр қурилишда ишлаган совет ва Миср мутахассисларининг ҳамкорлигини, Бирлашган Араб Республикасининг ҳаётида Асвоннинг қандай роль ўйнашини гапириб берди.

Асвон гидро энергетика комплекси туфайли, деди министр, Бирлашган Араб Республикасининг миллий даромади Нил дарёсига тўғон солинган 1964 йилдан бошлаб то 1972 йилга қадар жами (Миср пули билан ҳисоблаганда) 450 миллион фунт миқдорида кўпаяди.

Асвон лойиҳаси, деди сўнгра Ҳилмий ас Саид, кўп мақсадларни кўзлаб қурилаётган нодир иншоотдир. Бу иншоот саноатга электр энергия бериб туради, Нил сувининг оқишини тартибга солади, Миср деҳқонларининг далаларини суғоради. Баланд Асвон тўғони туфайли 650 минг акр янги ер ўзлаштирилди, 836 минг акр ер қониб сув ичадиган бўлди. Тупроқнинг унумдорлиги анча ошди, шоли, маккажўхори ва бошқа шу каби экинларнинг ҳосили кўпайди. Асвон тўғони ва «Наср» сунъий сув омбори вужудга келтирилганлиги Асвон районидаги иқлим шароитига яхши таъсир ўтказади. Асвонда ишлаб чиқарилаётган электр энергия юқори вольтли электр симлари орқали мамлакатнинг турли районларига юборилиб турилади.

Министр бу жуда катта лойиҳани амалга оширишда беғараз ва қардошларча ёрдам бериб келган Совет Иттифоқи халқига ва ҳукуматига Асвон гидроэнергетика комплексининг қурувчилари ва бутун Миср халқи номидан чуқур ташаккур изҳор қилди.

К. ДУДАРЕВ. (ТАСС).

Турли мамлакатларда

БЕМАЪНИ НАЙРАНГЛАР

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). АҚШ Коммунистик партиясининг миллий раиси Генри Уинстоннинг «Дейли уорлд» газетасида эълон қилинган баёнотида гражданлик ҳуқуқлари учун жасур курашчи ва коммунист аёл Анжела Дэвис устидан ўтказилаётган суд муносабати билан Американинг расмий маъмурлари ишлатаётган бемаъни найранглар қораланди.

Айни вақтда АҚШ миллий академиясининг ёки Америка фан ва санъат академиясининг ҳам аъзолари бўлган атоқли совет олимларидан бир группаси АҚШ президентига хат билан мурожаат қилганлиги илгари хабар қилиниб ўтган эди. Шу хатда совет олимлари Қўшма Штатлардаги муайян доиралар ўтказаётган ва мана шу атоқли аёлнинг ҳалок қилинишига олиб келиши мумкин бўлган туҳмат ва таҳдид кампанияси сабабли ўзларининг ғоят ташвишланаётганликларини изҳор қилган эдилар. Совет олимлари президентга мурожаат қилиб ундан, инсоний ҳуқуқлар поймол этилишига йўл қўймасликни, А. Дэвиснинг ҳаётини сақлаб қолишни ва унга олим сифатида ўз ишини давом эттириш имкониятини беришни илтимос қилган эдилар.

А. Дэвиснинг сиёсий эътиқодлари учун ундан ўч олиш тайёргарлиги кўрилаётганлигидан ғазабланган жаҳон жамоатчилигининг фикрини ифодалаб, совет фани арбобларининг қилган мурожаати Қўшма Штатларда катта таассурот қолдирди. Американинг расмий маъмурлари мушкул аҳволда қолиб, совет олимларининг хатини назар эътиборсиз қолдиришга иложлари бўлмай ва шу билан бирга бу хатда кўтарилган масалаларга жавоб беришни асло истамай реклама найрангини ишлатдилар— Совет олимларини Анжела Дэвис устидан бўлаётган «суд»да ҳозир бўлишга «таклиф» қилдилар. АҚШ Коммунистик партиясининг миллий раиси Генри Уинстон шу муносабат билан ҳақли бир гапни айтиб, совет олимларини мана шундай «таклиф» қилиш жамоатчиликни алдашдан ва «қалбаки эканлиги бутун дунёга маълум бўлган иш устида олиб борилаётган қабиҳ сиёсий тарғиботни қонуний қилиб кўрсатиш учун қилинган разилона уринишдан» бошқа бир нарса эмас, деди.

«Анжела Дэвисни турмага тиқиб қўйиш режасига қарши халқаро жамоатчилик томонидан билдирилаётган норозиликларни ҳеч қандай найранг тўхтата олмайди», деди Генри Уинстон.

*

Америка империализмининг Жанубий Вьетнамнинг Сонгми жамоасидаги жиноятлари АҚШ виждонига қонли доғ бўлиб тушди. Бироқ ҳарбий маъмурлар жамоатчиликнинг талабига қарамай жиноятда қатнашган лейтенант Коллини оқлашга уриняптилар. (Газетадан).

— Жаноб, шу арзимаган доғ учун судья ёллаш шартми... Ахир, йиллар ўтиши билан у «ювилиб» кетади-ку!

Австриянинг «Арбайтер цайтунг» газетасидан олинган карикатура. (ТАСС).

БЕЛЬГИЯ. Ливен шаҳрида чет эллик студентларга нисбатан мамлакатда қабул қилинган камситувчи қонунга қарши ўтказилган намойишда 15 мингга яқин студент қатнашди. Суратда: саф тортган полициячилар отряди юстиция министрининг уйини намойишчилардан қўриқлаб турибди.

Бельга — ТАСС фотоси.

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

◆ БОНН. Бад-Крайцнах шаҳридаги шина заводининг ишчилари иш кунини ошириш ва иш ҳақини камайтиришга қарор берган корхона эгаларининг бебошлигига уюшқоқлик ва қатъият билан қарши чиқдилар. Ишлаб чиқариш кенгашининг раиси Петер Шик икки минг кишилик коллектив номидан ана шу бебошликка қарши норозилик билдирган эди. Шундан кейин уни дарҳол ишдан бўшатдилар. Ишчилар ўз ҳуқуқларини ва П. Шикни ҳимоя қилиб чиқдилар. Улар забастовка ўтказиб, маъмурият ўз қарорларини бекор қилмагунча иш бошламаймиз деб корхона эгаларини огоҳлантирдилар. Германия Федератив Республикасидаги кўп корхоналарнинг меҳнаткашлари Бад-Крайцнах шина заводи ишчилари билан бирдам эканликларини изҳор қилдилар.

Корхона эгаларига қарши курашда биргалашиб қатъият билан ҳаракат қилиш натижасида ғалаба қозонилди: ишлаб чиқариш кенгашининг раиси П. Шик қайтадан ишга олинди, иш кунини узайтириш ва иш ҳақини камайтириш тўғрисидаги қарор бекор қилинди

◆ ЛОНДОН. Англияда ҳукуматнинг ишчиларга қарши қаратилган қонун лойиҳасига норозилик ҳаракати кенгайиб бормоқда. 12 январда касаба союзларига қарши қаратилган қонун лойиҳасига норозилик билдириш юзасидан забастовка ўтказишга қарор берган неча ўн минглаб инглиз ишчилари ва хизматчиларига Ливерпуль бинокорлари, Лондон докерлари, Жанубий Уэльс кончилари, илмий ва маъмурий-техника ходимлари уюшмаси, прокатчилар касаба союзи, автомобилсозлар касаба союзи техник ишчилари секцияси ва бошқа ташкилотлар қўшилди.

Англия меҳнаткашлари ўзларининг иш ташлаш ҳуқуқини ва ишчиларга зид бўлган қонунларга қарши чиқиш ҳуқуқини ҳимоя қилишга қатъий қарор бердилар. Янги йилнинг дастлабки кунларида рўй берган воқеалар ва жумладан, Бирмингемда 45 минг кишининг ишга чиқмай забастовка қилганлиги, Жанубий Уэльсда 30 минг кончининг иш ташлаганлиги, ниҳоят, Ливерпуль, Манчестер, Бристоль ва Халл докларида бўлган стачкалар буни яққол исбот этади.

(ТАСС).

Сўнгги хабарлар

◆ Германия Демократик Республикасининг кемасозлик корхоналарида ўтган йил давомида умумий ҳажми 350000 тонна бўлган турли хилдаги 120 замонавий кема қурилди.

◆ Польша Халқ Республикасида давом этаётган Киевнинг «Муз устида балет» гастроллари зўр муваффақият билан ўтмоқда. Лодзда унинг томошаларини юз мингдан зиёд киши келиб кўрди.

◆ Эквадор Франциядан партизанларга қарши кураш учун мўлжалланган 41 танк ва 27 бронетранспортёр сотиб олиш тўғрисидаги контрактга имзо чекди.

◆ Ўтган йил давомида Ғарбий Берлиннинг кўчаларида рўй берган автомобиль ҳалокатлари натижасида 355 киши ўлган.

◆ Мексикада мактабларнинг етишмаслиги туфайли фақат мамлакат пойтахтининг ўзидагина 18 мингдан зиёд ўқитувчи ишсиздир.

ТАСС —Рейтер — Франс Пресс.

МХРДА УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИ

УЛАН-БАТОР, 8 январь. (ТАСС). МОНЦАМЭ агентлиги хабар беради: Монголияда ўтган беш йиллик мобайнида 300 минг квадрат метр уй-жой фойдаланиш учун топширилди. Неча минглаб оилалар янги шинам квартираларга кўчиб жойлашди.

Монголия пойтахтининг қиёфаси тез ўзгариб бормоқда. Бу ерда совет ишчилари ва мутахассисларининг ёрдами билан бир қанча янги уй-жой кварталлари вужудга келтирилди ва ҳозирги вақтда шаҳарнинг ғарбий қисмида иккита микрорайон барпо этилмоқда. Улан-Батор қурилишининг бош планига мувофиқ, 1980 йилга келиб жами 2,5 миллион квадрат метр ҳажмида уй-жой қурилган йигирмага яқин районлар вужудга келтирилади.

ҲАР ТЎҒРИДА

ХАВФЛИ АВЛИЁ

Авлиё Николай куни арафасида Мюнхендаги Кауфгоф универмагида байрам нафаси сезилиб турарди. Қадимий анъанага кўра гавжум одамлар орасига узун соқолли ниқоб кийган ва қоп орқалаган «авлиё Николайлар» кириб келишди. Кечқурун «Авлиё»лардан бири бош кассанинг сейфига яқинлашди ва ундаги пулларни қопига жойлай бошлади. Аввалига кассирлар буни байрам ҳазили деб ўйлашди. Бироқ «авлиё Николай» ёнидан тўппонча чиқариб кассирларга ўқталди ва эшикдан чиқиб кўздан ғойиб бўлди. Дарҳол тревога кўтарилиб, полиция универмагни ўраб олди. Аммо балкондан қўшни томга тушиш учун осиб қўйилган арқон топилди, холос. «Авлиё» 180 минг маркани ўмариб кетган эди.

РАҚОБАТ

Сан-Паулу (Бразилия)нинг бир неча газетасида бир вақтнинг ўзида қуйидагича эълон пайдо бўлиб қолди: «Мен «Фуртадо» универмагида кутичамни унутиб қолдирибман, унинг ичида заҳарли илонлар бор эди. Кутичани топганлардан уни дирекцияга топширишларини илтимос қиламан. Эвазига катта мукофот олишади. Эмилио Хаула». Ташвишга тушиб қолган дирекциянинг универмагда ҳеч қанақа илон йўқ деб қасам ичишига қарамай, харидорлар бу ерга бутунлай йўламай қўйишди. Эмилио Хауланинг кимлигини аниқлаш анча қийин бўлди. У универмаг билан рақобат қилаётган савдо фирмаси томонидан ёлланган киши экан. То уни фош қилгунларича «Фуртадо» универмагига бир мири ҳам тушмади.

ШЕКСПИРНИ ЕЧИНТИРИШМОҚДА

Англияда Шекспирнинг «Макбет» фожиаси бўйича янги фильмни суратга олиш бошланди. Унга буюк драматургнинг хаёлига ҳам келмаган янги саҳналар киритилди. Масалан, леди Макбет экранда яланғоч пайдо бўлади, уч сеҳргар ҳам яланғоч ўйнайди.

КЕЧИКИШДИ

Кальяри (Италия) шаҳрининг полициячи маъмурлари «Войцек» драмасининг муаллифига қарши суд иши қўзғатишди. Драматург «динга туҳмат» қилишда айбланади. Бироқ ишни тўхтатишга тўғри келди. Чунки айбланаётган немис ёзувчиси Георг Бюхнер... 1837 йилда вафот этган.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Ўзбекистон факт ва рақамларда

ОЙДИН САҲИФА

Ўзбек халқининг улкан ютуқлари В. И. Ленин номи ва унинг тараққиётнинг нокапиталистик йўли тўғрисидаги таълимоти билан боғлиқдир. Бу таълимот ўзбек халқининг феодализмдан тўғри социализмга ўтишида Улуғ Ватанимиз халқлари кўрсатган қардошларча ва беғараз ёрдамда ўз аксини топди.

1915 йилнинг октябрида чор чиновниги граф Бородин шундай ёзган эди: «Туркистон келажакда ниҳоятда бой ўлка бўлиши мумкин, аммо бугунги кунда у жуда қашшоқ. Бу ерда ҳар юз кишидан 95-96 таси асосан нон ва чой билан кун кечиради. Аҳён-аҳёнда, ўшанда ҳам байрам ёки бойларнинг тўйларидагина улар миллий таомлари — шўрва ва паловдан татиб кўрадилар».

Қишлоқ хўжалигининг қолоқлиги, майда ҳунармандчилик саноатининг ҳукмронлиги, айниқса аҳолининг ёппасига саводсизлиги — Ўрта Осиё республикаларининг революциягача бўлган қиёфаларини белгилар эди. Шуни ҳам айтиш керакки, Туркистонда бошқа соҳаларга нисбатан пахта тозалаш саноати анча ривожланган эди. Лекин у ҳам, қишлоқ хўжалиги бўйича Туркистон жамияти комиссиясининг тан олишича, ибтидоий ҳолатда бўлган. Машиналарнинг ниҳоятда эскириб қолганлиги ва улар устидан техника назоратининг бўлмаганлиги сабабли кўплаб ишчилар тез-тез сафдан чиқиб қолар эди.

Энди бўлса Ўзбекистон саноати юксак даражада тараққий қилган бўлиб, унинг юздан ортиқ тармоғи бор. Ҳозирги кунда ҳар ўн кунда революцияга қадар йил бўйи ишлаб чиқарилганидан кўпроқ маҳсулот тайёрланмоқда.

Сув... У ҳақда қанчадан-қанча афсона ва ривоятлар тўқилган. Сув — ҳар бир деҳқон, ҳар бир меҳнаткашнинг асрий орзуси эди. Совет ҳокимияти даврида халқнинг бу орзуси рўёбга чиқди. Революциягача суғориш ишлари айниқса оғир аҳволда эди. Республика меҳнаткашларининг фидокорона меҳнатлари туфайли 900 дан зиёдроқ йирик суғориш иншоотлари барпо этилди. Революциягача бундай иншоотлардан атиги биттагина бор эди. Суғориладиган майдон жиҳатидан Ўзбекистон дунёда энг олдинги ўринлардан бирини эгаллайди. Иттифоқимизда етиштирилаётган пахтанинг 70 процентга яқини, ипакнинг 35 проценти, каноп ва жутнинг 75 процентга яқинроғи республикамиз ҳиссасига тўғри келади.

Ўзбекистон ҳозирги кунда пахта терувчи машиналар ишлаб чиқаришда Америка Қўшма Штатларини ҳам орқада қолдириб кетиб, жаҳонда биринчи ўринга чиқиб олди. Революцияга қадар ҳатто михни четдан олиб келадиган ўлка бугунги кунда ўз маҳсулотини 90 дан кўпроқ мамлакатга чиқармоқда.

Ўзбекистон халқларининг эришган ютуқларига қандай қаралаётгани ҳақида Францияда чиқадиган буржуа газетаси «Комба»нинг вакилларидан бири шундай ёзади:

«... Бу мамлакатга эндиликда фақат Бухоро амири саройларини томоша қилиш учунгина келишмайди. Балки бир вақтлар шамол ва қумлар ўлкаси бўлган бу диёр қандай қилиб шунчалик қисқа муддат ичида боғроғларга, юксак саноат мамлакатига айланганини кўриш ниятида келадилар...» Дарҳақиқат, буржуа идеологлари Ўзбекистон халқлари эришган ютуқлар Ленин ғояларининг амалга оширилиши туфайли бўлганини тушунишга ожизлик қиладилар. Қудратли саноат ва тараққий этган қишлоқ хўжалигининг ташкил этилиши ҳамда маданий революциянинг амалга оширилиши улар учун чинакамига мўъжиза бўлиб кўринади.

1906 йилда «Маориф хабарлари» журнали «Тошкентдаги саводсизликни тугатиш учун 4 минг 600 йил керак...» деб ёзган эди. Бу сўзларни ёзган кароматгўй қуйидаги фактларга асосланиб шундай хулоса чиқарганди. Ўша пайтда Туркистон ўлкасида бор-йўғи 10 та бошланғич мактаб бўлиб, маҳаллий аҳолидан ҳар 100 минг кишига 196 саводхон тўғри келарди. Саводли хотин-қизлар эса 14 марта кам эди. Жаҳонга буюк олим, мутафаккир ва шоирларни етказиб берган халқ революцияга қадар ҳуқуқсиз эди, қашшоқ ва кулбаларда кун кечирарди.

Бугунчи? Республикада Фанлар академияси, 180 дан зиёд илмий-текшириш институтлари бор. Ҳозирги кунда Ўзбекистонда 22 минг илмий ходим бўлиб, шулардан 402 таси фан доктори ва деярли 5,6 мингтаси фан кандидатидир. Уч миллиондан зиёдроқ бола республиканинг умумий таълим мактабларида ўқияпти. 38 олий ўқув юртида 200 минг студент таълим олмоқда. Халқ хўжалигида эса 459 минг олий ва ўрта маълумотли мутахассислар хизмат қиляпти.

«Агар сиз Ўзбекистонга бориб қолгудай бўлсангиз,— деб ёзади ҳинд адвокати Рамеш Валия, — ҳамма ерда фақат Ҳамзанинггина эмас, балки унгача яшаган буюк ёзувчи ва мутафаккирларнинг ҳам орзулари ушалганини кўрасиз. Улуғ мамлакат — Абу Али ибн Сино, Алишер Навоий, Муқимий ва Фурқатларнинг она юрти бугунги кунда бутун Осиёнинг тараққиёти учун машъал бўлиб қолди...»

И. ГОНТМАХЕР,
Тошкент политехника институтининг ўқитувчиси.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — Тошкент. 10.10—Мультфильм. 10.15 — Телеспектакль. 10.50 — «Одам амфибия» (бадиий фильм). 11.55 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 12.55 — «Замандас». 18.00 — «АХБОРОТ». Ўзбек тилида: 19.20 — «Резидентнинг хатоси» (бадиий фильм), 20.35 — «Мардлик—мангулик». 21.25 — «АХБОРОТ». 21.45 — Телеминиатюралар. 22.25 — Қарши кундалиги. 22.35 — Муслима Боқаева куйлайди.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — Тошкент. Ўқув кўрсатувлари. 12.00 — Москва кундузги кўрсатувлари. 18.30 — Янги йилнинг меҳнат тароналари (репортаж). 19.00 — «Икки капитан» (бадиий фильм). 20.30 — Қишлоқ меҳнаткашлари — КПСС XXIV съездига. 21.00 — Янгиликлар. 21.05 — Музикали учрашувлар. 21.45 — «Киносаёҳатчилар клуби». 22.45 — Халқаро панорама. 23.15 — Фильм-концерт. 24.00— «ВАҚТ».

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

11 ЯНВАРЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.25—Тошкент. 18.30—Болалар учун концерт. Рус тилида: 19.00 —«Ахборот». 19.10—Фильм-концерт. 19.40 — «Қаҳрамонлар орамизда». Ўзбек тилида: 20.00 — Ўн минут музика. 20.10 — «Ахборот». 20.25— «ТУТҚУН» (телеспектакль). 21.25—Оламда нима гап? 21.55 — Телефильм. 22.40 —СССР халқ артисти Галия Измайлова концерти. 23.20 — Янгиликлар. 23.40—Москва.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00—Тошкент. Ўқув кўрсатувлари. 20.00—Москва. 20.05—Янгиликлар. 20.15—«Актуал камера». 21.00—Янгиликлар. 21.05—Телеочерк. 21.30—Янги йилнинг меҳнат ритмлари. 21.55— «Маскарад» (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00—Душанба. 19.00—Янгиликлар. 19.15—Жаҳон ҳафта ичида. 19.30—Маданият университети. 20.00—«Зангори антология». 20.20—Ҳунарманд ёшлар. 21.00—Оқшом эртаклари. 21.10—Ҳужжатли фильм. 21.30—Москва.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/I да Семурғ (кундузи). Флория Тоска (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 10/I да Йўлчи юлдуз (кундузи). Аяжонларим (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10/I да Қайнона, (кундузи). Ҳалима (кечқурун). 11/I да Жон қизлар.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА — «Муз устида арча» (ҳар куни уч марта: эрталаб соат 11, кундуз 2 ва 5 да томошалар кўрсатилади).

КИНО

Мен, Франциск Скорино — «ЎЗБЕКИСТОН». «ВОСТОК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Бегуноҳлар —САНЪАТ САРОЙИ «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Том Сойернинг саргузаштлари, Ҳинду Джонинг ўлими—«ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Йўлбарс изидан — «КЎКЧА», (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3, 5 ва кеч 7, 9да).

Диққат, тошбақа!— «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, 11 яримда).

Тоғ қироли ва бошқалар — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 да).

Сангам (3 серия) — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида, кундуз соат 12.30 ва 4.20 минутда).

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА 11, 12 ЯНВАРДА

Тожикистон санъат усталарининг КАТТА КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

ТОЖИКИСТОНДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТЛАР Муслима БОҚИЕВА, Гавҳар МИРЖУМАЕВА

Солистлар: К. НАБИЕВ, М. МАХРАМОВА, С. САЪДИЕВ, М. ПАЛЛАЕВ, У. МАШРАБОВ, А. ОМОНОВ, К. СОДИҚОВ, Г. ШАХОБОВА.

ТОЖИК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

ПРОГРАММАДА: тожик, ўзбек, афғон, ҳинд куйлари, ашула ва рақслари.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар Концерт зали кассасида ҳар куни кундуз соат 2 дан сотилади.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ТОМОНИДАН 1940 ЙИЛ 4 АПРЕЛДА, МАЖБУРИЙ СТРАХОВАНИЕ ТЎҒРИСИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН ҚОНУНГА АСОСАН ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ СТРАХОВАНИЕ ОРГАНЛАРИ

1971 йил 1 январдан гражданлар хўжалигидаги мажбурий страхование қилиниши лозим бўлган мол-мулкларни рўйхат қилиш ва страхование тўловларини ҳисоблашга киришдилар.

ГРАЖДАНЛАРНИНГ ҚУЙИДАГИ КЎРСАТИЛГАН ХУСУСИЙ МОЛ-МУЛКИ ҲИСОБГА ОЛИНАДИ:

Доимий жойига қўйилган, деворлари кўтарилиб, томи ёпилган иморатлар;

Йирик қорамоллар 6 ойдан, отлар 1 ёшдан 18 ёшгача, қўйлар, эчкилар, туялар, хачир ва эшаклар — 1 ёшдан, чўчқалар 9 ойдан бошлаб ҳисобга олинади.

Мажбурий страхование тўловлари давлат страхование инспекцияси томонидан ҳисобланади, сўнгра тўлов суммаси кўрсатилган 136-форма страхование гувоҳномаси, страхование қилдирувчиларга топширилади, улар мазкур гувоҳномага асосан тўловларни Госстрах инспекциясининг счётига тўлашга мажбурдирлар.

ГРАЖДАНЛАР ТОМОНИДАН МАЖБУРИЙ СТРАХОВАНИЕ ТЎЛОВЛАРИНИНГ 50% 1 МАЙГАЧА ВА ҚОЛГАН 50% 1971 ЙИЛ 1 СЕНТЯБРГА ҚАДАР ТЎЛАНИШИ ЛОЗИМ.

СТРАХОВАНИЕ ТЎЛОВЛАРИ ҚУЙИДА КЎРСАТИЛГАН ЖОЙЛАРГА ТЎЛАНАДИ:

а) қишлоқ жойларда яшайдиган гражданлар — меҳнаткашлар депутатлари советларига;

б) шаҳарларда яшайдиган гражданлар турар жойлардаги СССР Давлат банкининг кирим омонат кассаларига ва давлат страхование инспекциясининг инспекторлари ва агентларига.

Қишлоқларда ва шаҳарларда яшовчи гражданлар, страхование тўловларини СССР давлат банкидаги давлат страхование инспекциясининг счётига почта орқали перевод қилиши ҳам мумкин.

Кўрсатилган муддатларда тўланмаган страхование тўловлари ҳар бир ўтган кунига 0,1% миқдорида пеня қўшиб ундирилади.

ГРАЖДАНЛАР! МАЖБУРИЙ страхование тўловларини боқимонда қилдирмай муддатидан олдин тўлангизлар!

Ўзбекистон ССР давлат страхование Бош бошқармаси.

«УЗТРАНССПЕЦСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ «УЗСПЕЦСТРОЙ» БОШҚАРМАСИГА

(Инженер кўчаси, 17-уй)

Нукус, Урганч, Термиз, Қарши, Бухоро, Самарқанд, Олмалиқ, Оҳангарон, Янгийўл, Бекобод, Гулистон, Чирчиқ, Фарғона, Қўқон, Андижон, Наманган, Марғилон шаҳарларида ишлаш учун қуйидаги мутахассисдаги ишчилар (меҳнат ҳақи-ишбай): том ёпувчилар, иссиқлик изоляциячилари, кислота упоршчиклари

КЕРАК

Оилаликларга 2 йил ичида уй, ёлғиз кишиларга ётоқхона берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, аҳолини ишга жойлаштириш ва информация қилиш бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга;

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг юқорида кўрсатилган шаҳарлардаги қурилиш трестларининг кадрлар бўлимларига учрашилсин.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455, Халқаро ҳаёт — 337221, Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85, Бухоро 3—31—42. Қарши — 38—42, Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972, Термиз — 23—27, Урганч — 34—55, Фарғона — 4-29-44, ГУЛИСТОН — 22—09.

№ А. — 8. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583, Р — 01119.